

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
„ПАВЕЛ ШАТЕВ“

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА
СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ПАВЕЛ ШАТЕВ
ЗА 2018 ГОДИНА**

Скопје, февруари 2018 година

СОДРЖИНА

I. ПРЕДГОВОР	3
II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ	3
1. Законска рамка и стратешки насоки	3
2. Просторни капацитети	6
3. Човечки ресурси.....	8
4. Почетна обука	10
5. Континуирана обука	11
6. Домашна соработка	16
7. Меѓународна соработка.....	17
8. Информатички технологии (IT)	22
9. Библиотека	23
10. Буџет и инвестиции	24

I. ПРЕДГОВОР

Остварувањето на основната стратешка цел на Академијата, да обезбеди професионално, независно, непристрасно и ефикасно извршување на судиската и јавно обвинителската функција, како и стручно и ефикасно извршување на работите на стручните служби во судството и јавното обвинителство ќе продолжи и во текот на 2018 година. Реализацијата на оваа цел е во согласност со современите меѓународни принципи и стандарди, а усогласени на потребите на националните судии и обвинители.

II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ

1. Законска рамка и стратешки насоки

Законот за Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 20/2015, 192/2015 и 231/2015) вовеле новини во однос на критериумите за избор на органите на Академијата. За членовите и замениците членови на Управниот одбор и Програмскиот совет, Законот предвидува поседување меѓународен сертификат за познавање на англискиот јазик, како и полагање тест за интегритет и психолошки тест, а за членовите на Управниот одбор и стручен испит. Поседување меѓународен сертификат за познавање англискиот јазик е услов и за стекнување на својството предавач на Академијата.

Соочувајќи се со потешкотии во имплементација на новините во Законот, кои беа констатирани од органите и комисиите на Академијата, забелешките на органите и комисиите, стручната служба на Академијата ги преточи во текст насловен „Досегашна имплементација на Законот за АСЈО (забелешки на органите на Академијата)“, кој беше разгледан и усвоен на седница на Управниот одбор на Академијата и во јуни 2017 година доставен до Министерот за правда на РМ, со предлог за формирање работна група составена од претставници на Академијата и претставници на Министерството за правда која ќе работи на подготовка на неопходните измени и дополнувања на Законот за Академијата, во правец на потполно исполнување на приоритетите според Акцискиот план изготвен според препораките на г-дин Рајнхард Прибе во однос на дејноста на Академијата.

И покрај наведените заложби на Академијата, ниту еден претставник на органите и телата на Академијата не беше вклучен во работната група формирана

во Министерството за правда, за подготовка на Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за Академијата, кој во јануари 2018 година преку ЕНЕР е ставен на јавна расправа а чие донесување е предвидено во скратена постапка.

Претставник на Академијата не беше вклучен ниту во работната група што ја формираше Министерството за правда за подготовка на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор за периодот 2017-2022 година со Акциски план, што беше усвоена од Владата на РМ на крајот на ноември 2017 година.

Академијата за судии и јавни обвинители во наредниот период посветено ќе работи на имплементација на стратешките цели и насоки кои се предвидени во Стратегијата преку реализација на мерките и активностите предвидени во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата, кои се поврзани со дејноста на Академијата, и тоа:

- Зајакнување на системот на континуирана едукација на судиите, судските соработници, јавните обвинители и нивните соработници;

- Подготовка на судиите и јавните обвинители за нивно функционирање во единствениот европски простор на правда и за доследна примена на Европската конвенција за човековите права и другите меѓународни конвенции за човековите слободи и права;

- Утврдување на законски критериуми за вршење избор на дипломци од АСЈО, од страна на ССРМ и СЈОРМ;

- Воедначување на судската пракса преку зголемен обем на обуки на судиите во рамките на АСЈО за анализа на објавените судски одлуки;

- Укинување на електронското полагање на испитите во Академијата и воведување на усмено и писмено полагање на кандидатите пред стручни комисији, а врз основа на мерливи и објективни критериуми за проценка на нивните знаења;

- Подготовка на анализа за евентуално креирање на нова програма за посебна почетна обука за искусни долгогодишни практичари, како и за континуираната обука на судиите и јавните обвинители преку редефинирање на програмите и методите за изведувањето на обуките;

- Имплементација на новите законски критериуми за состав на органите на управување и раководење со АСЈО, по донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за Академијата;

- Кадровско и техничко доекипирање на АСЈО проследено со обезбедување соодветни просторни услови;

- Јакнење на капацитетите на судската и јавнообвинителската служба;

- Во делот на буџетско и финансиско управување во правосудните институции, имплементација на мерката за зајакнување на капацитетите за

буџетско планирање и финансиско управување преку континуирани обуки во рамките на АСЈО;

-Во делот на воспоставување на интероперабилност на јавното обвинителство со МВР, УФП, ЦУРМ, УЈП, АСОИ, судовите и други релевантни институции преку имплементација на мерката за електронско поврзување на системите, зајакнување и подобрување на соработката, со спроведување обуки за користење на системот за интероперабилност во рамките на АСЈО;

-Зајакнување на капацитетите на правосудниот сектор за односи со јавноста преку обуки на лицата за односи со јавност;

-Функционален систем на пробација и други алтернативни мерки преку обуки на судии што судат кривична материја во областа на алтернативните мерки и пробацијата;

-Градење на култура и свест за сопствена лична и институционална одговорност во работата на судството и обвинителството преку континуирани обуки за етичко однесување во рамките на АСЈО;

-Промоција на придобивките од медијацијата преку склучување на меморандум помеѓу КМРМ и АСЈО и обуки на судиите за примена на Директивата на ЕК за медијација во граѓанските и трговските спорови од 2008 година и Директивата за медијација во потрошувачките спорови;

-Стимулирање на примената на медијацијата во судските постапки при примена на Законот за правда на децата, парничните постапки против новинари за клевета и навреда, потрошувачките спорови, осигурителните спорови;

-Растеретување на Државниот правобранител од учество во управни спорови преку јакнење на капацитетите на јавните органи сами да ја бранат законитоста на решенијата во управните спорови, со обуки на службените лица за учество во управните спорови и во рамките на АСЈО;

-Воедначување на судската практика при решавање на спорови од управни договори преку специфични обуки на судиите на Управниот суд спроведени од страна на домашни и меѓународни експерти за различни видови управни договори и од искусни управни судии кои во други држави судат ваков вид спорови;

-Редовни обуки на судиите и јавните обвинители заради правилно толкување и имплементација на нови закони или измени и дополнувања на законите, по нивното донесување;

-Воспоставување стабилен граѓанско правен систем преку пополнување на постоечките правни празнини и негово усогласување со европските стандарди и современите општествени текови во делот на спроведување на континуирани специјализирани обуки за примена на законите во граѓанско правната област;

Во врска со стратешката насока за подготовка на анализата за евентуално креирање на нова програма за посебна почетна обука за искусни долгогодишни практичари, како и за континуираната обука на судиите и јавните обвинители, во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор, предвидена е активност „Анализа на целокупната наставна програма и планови на АСЈО изработена од домашни и меѓународни експерти“ што е во согласност и со преземени обврски од Поткомитетот за правда, слобода и безбедност, одржан во ноември 2017. Во рамките на наведената активност, во периодот од 19 до 23 март 2018 година предвидено е да се реализира оценска мисија од страна на експерти од Европската Комисија, за целокупното работење на Академијата, особено функционирањето на почетната и континуираната обука.

По донесување на Законот за изменување и дополнување на Законот за Академијата за судии и јавни обвинители, Академијата, во текот на годината што следи, ќе ги преземе сите потребни активности во насока на негова успешна имплементација. Ќе се работи и на усогласувањето на подзаконските акти-правилници со кои се регулира внатрешната организација и начинот на вршење на дејноста на Академијата со измените и дополнувањата на Законот за Академијата, по нивното донесување и стапување во сила.

2. Просторни капацитети

Обезбедување на соодветни просторни и технички услови е стратешка цел и насока чија реализација е од особена важност за ефикасно функционирање на Академијата. Во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година, за реализација на оваа стратешка цел е предвидена мерката „Изградба на нови просторни услови“ што е предвидено да се реализира континуирано од почетокот на 2019 до 2022 година.

Просторните капацитети во кои е сместена Академијата се покажаа како несоодветни, неадекватни и недоволни за реализација на нејзите цели и задачи, заради што во изминатите години Академијата се залагаше за решавање на овој проблем во рамките на соработка со правосудните институции и Министерството за правда.

Проблемот беше особено изразен во 2017 година со оглед дека 37 кандидати од VI-тата генерација слушатели на почетна обука ја следеа теоретската настава во конференциската сала со капацитет за 32 учесници а континуираната обука се одржуваше во помалата конференциска сала со капацитет за 25 учесници поради што Академијата беше приморана да бара сали за одржување на советувањата, во судовите и обвинителствата во Скопје.

Предвидените активности во рамките на континуираната и почетната обука, бројот и типот на настаните, користената методологија, бараат адекватни простории, пред сè заради нивна поуспешна и поквалитетна реализација.

Од друга страна, со постоечките просторни и технички капацитети, Академијата не може да одговори на барањата на Советот на јавните обвинители на РМ и Судскиот совет на РМ за прием во почетна обука на потребниот број на кандидати за пополнување на слободните јавнообвинителски и судиски места, што налага ургентно решавање заради континуираниот одлив на кадри.

Со оглед на актуелната состојба, надминувањето на проблемот со неадекватните просторни услови е од исклучителна важност и не трпи одлагање, особено имајќи предвид дека согласно член 56 од Законот за Академијата, вкупниот број на слушатели на почетна обука се определува врз основа на одлуките на ССРМ и СЈОРМ врз основа на вкупниот број на слободни места за судии и јавни обвинители во основните судови и основните јавни обвинителства како и проекцијата за потребите од местата кои ќе се пополнуваат со кандидати од Академијата по завршената почетна обука. Во време на изготвувањето на оваа програма, СЈОРМ достави до Академијата одлука со која се утврдува бројот на слободни 45 јавнообвинителски места за VII-та генерација на слушатели на почетна обука во Академијата за академската 2018-2020 година. До крајот на првиот квартал од 2018 година, согласно законот, се очекува и одлуката на ССРМ за бројот на слушатели на почетна обука за академската 2018-2020 година, со кои ќе се пополнуваат слободните судиски места.

Од наведените причини, во текот на 2018, Академијата ќе ги засили напорите за решавање на проблемот со неадекватните просторни и технички капацитети.

Покрај тоа, и понатаму останува стратегиска цел на Академијата за формирање и опремување и на регионални канцеларии на ниво на апелациски подрачја, преку отворање канцеларии на Академијата во секој апелациски суд во трите апелациски подрачја: Битола, Гостивар и Штип, со по еден вработен кој ќе заснова работен однос со Академијата. Формирањето на овие центри е неопходно за остварување подобро планирање и реализација на децентрализираните обуки и подобра координација со кандидатите и менторите во почетната обука во спроведувањето на практичната настава. Опремувањето на децентрализираните канцеларии треба да биде со современа компјутерска опрема заради успешна реализација на системот на учење од далечина, подобра координација при оцена на потребите за обука на апелациските подрачја како и нивна меѓусебна координација заради воедначување на судска практика и нејзино вградување во програмите за обука на Академијата. Преку

воспоставување на видео врска меѓу судовите и Академијата ќе биде овозможено спроведување обуки, а за кандидатите на почетната обука и учење преку системот на know-how, односно практично следење и коментирање на случаите во живо од судница, под водство на менторите.

3. Човечки ресурси

Кадровско (и техничко) доекипирање на АСЈО е исто така стратешка цел чија реализација е од особена важност за ефикасно функционирање на Академијата. Во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година, за реализација на оваа стратешка цел е предвидена мерката „Вработување на стручен кадар, формирање на нови соодветни организациони единици“ што е предвидено да се реализира до 2021 година.

Освен во Стратегијата за реформа на правосудниот сектор, потребата од јакнење на капацитетите на Академијата, особено подобрување на буџетот и автономијата на Академијата е истакната и во Планот на активности за реализација на итните реформски приоритети.

Во текот на 2018 година, во насока на исполнување на обврската која произлегува од член 28 од Законот за Изменување и дополнување на Законот за административни службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр. 11/2018), се очекува, во првото тромесечје да биде донесена Измена и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места. Ваквата измена е потребна со цел усогласување на постоечкиот Правилник со законската измена и тоа во делот на бришење на меѓународно признатите сертификати од делот на посебни работни компетенции.

Од исклучителна важност за понатамошно непречено функционирање на Академијата, како и во годините наназад е пополнувањето на работните места, особено раководните работни места, со цел подобрување на менаџерското управување. Секторот за обуки кој го опфаќа примарниот сегмент од работењето на Академијата е без раководна структура. Пополнување на работните места раководител на Секторот за обуки, како и раководители на одделенијата за почетна и континуирана обука предвидени во Актот за систематизација е во насока на подобрувањето на координацијата и квалитетот на работењето.

Потребно е и вработување на лица оспособени за вршење на одделните сегменти од дејноста, како за подготовка и реализација на национални и меѓународни проекти, за подготовка и реализација на стратешките планови.

Неопходно е и пополнување на работните места за педагози и андрагози кои ќе бидат во можност да ја спроведуваат новата методологија за оценка на обуките, за спроведување на методологија за оценка на потребите за обука и за спроведување на анализи и статистики со цел за подобрување на квалитетот на обуките во целина. Освен тоа, потребно е пополнување на работни места во Секторот за финансиски прашања во чиј состав има 2 организациони единици-одделенија, со вкупно еден вработен - раководителот на одделението за финансиски прашања кој ги извршува сите финансиски аспекти од работењето на Академијата. Исто така, потребно е екипирање на новоформираното Одделение за статистики, евалуација и анализа и доекипирање на Одделението за почетна обука и Одделението за правни работи и управување со човечки ресурси.

Согласно обврската од член 32 од Законот за административни службеници („Сл. весник на РМ“ број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015, 5/2016, 80/2016, 127/2016 и 142/2016) и член 5 став 2 од Законот за вработените во јавниот сектор („Сл. весник на РМ“ број 27/2014, 199/2014 и 27/2016), Академијата за 2018 година ќе донесе Годишен план за вработувања, во кој ќе бидат утврдени потребите од идни нови вработувања, унапредувања, пензионирања и други промени во поставеноста на човечките ресурси во Академијата.

Во 2018 година ќе продолжи активноста на обезбедување редовна и квалитетна континуирана обука на стручната служба на Академијата преку програмите на Министерството за информатичко општество и администрација, но и преку развивање сопствени програми за обуки, усогласени со посебниот карактер на профилот на вработените во Академијата со оглед на нивната специфичност, нивно оспособување за активно познавање странски јазици, компјутерски технологии, доусовршување, како и интензивни меѓународни контакти и развивање способности за аплицирање и имплементација на странски проекти.

Вработените ќе продолжат да ги посетуваат обуките согласно Годишниот план за обуки на административните службеници вработени во Академијата за судии и јавни обвинители за 2018 година кои се во организација на Министерството за информатичкото општество и администрација, како и обуки на покана од Владата на РМ и други државни органи и институции, а ќе аплицираат и на меѓународни обуки за администрација со цел унапредување на знаењата и вештините на стручната служба, а со тоа и подобрување на квалитетот на наставните програми и планови во рамките на системите за почетна и континуирана обука.

Покрај обуките организирани во училиници, во текот на 2018 година ќе се продолжи и со учество на обуки преку Системот за Микроучење кои се спроведуваат електронски во организација на Министерството за информатичко општество и администрација. Во текот на 2018 година се очекува и почеток на следење на обуки преку системот за управување со учење, кој го имплементира Министерството за информатичко општество и администрација, а има за цел развој на општите и посебните работни компетенции на административните службеници.

Раководните органи ќе работат на извршување на законските надлежности, особено на планот на подобрување на квалитетот на обуките, договарање и реализација на проекти со домашните и меѓународните институции, унапредување на соработката со домашните институции на планот на подобро и покоординирано планирање и реализација на обуките од областа на правосудството, кои ќе одговараат на потребите на правосудството, но и на општеството во целина и на остварување поблиска соработка со меѓународните судови, со цел испраќање судии и обвинители на подолготраен стаж во истите. Раководните органи и стручната служба ќе продолжат со извршување на обврските што произлегуваат од членството во одделни работни групи за спроведување на планираните активности за 2018 година, согласно НПАА.

4. Почетна обука

VI-та генерација слушатели на почетната обука во текот на 2017 година ја заврши теоретската настава. Во февруари 2018 година го полагаа тестот за проверка на знаењето за теоретската настава, по што слушателите кои го положија тестот, ќе продолжат со практична настава во траење од 15 месеци.

Согласно член 56 од Законот за Академијата за судии и јавни обвинители и одлуките кои Судскиот совет на РМ и Советот на јавните обвинители на РМ треба да ги достават до Академијата до 31 март, ќе се утврди бројката на слушатели за следната генерација на почетна обука.

Исто така, согласно предложените стратешки развојни правци предвидено е укинување на електронскиот начин на полагање на приемниот испит, завршниот испит и тестот за проверка на знаењата на крајот на теоретската настава.

Во делот на унапредување на почетната обука, стратешките развојни правци се движат кон унапредување на методологијата на предавачите и на членовите на Програмскиот совет, за изготвување и верификација на прашањата за сите испити, за што ќе се користи експертиза на странски предавачи и експерти,

унапредување на практичниот пристап преку интензивни обуки за правна аргументација на процесните одлуки и особено развој на реторичките вештини и за аргументирање во воведните и завршните говори, особено за слушателите за обвинители. Исто така Академијата интензивно ќе се залага за реализирање на можноста за едномесечно стажирање во меѓународен суд.

5. Континуирана обука

Континуираната обука е најопсежниот сегмент од работењето на Академијата и опфаќа целни групи во трите главни програми за обука, и тоа: општата програма за задолжителна континуирана обука, специјализираната програма за задолжителна континуирана обука и специјализираната програма за доброволна континуирана обука.

Основна обврска за Академијата и во 2018 година претставува реализацијата на Планот на обуки за 2018, кој е изготвен врз основа на спроведената и сеопфатна пишана методологија за оцена на актуелните потреби за обука, во тесна соработка со претседателите на судовите, на јавните обвинители на јавните обвинителства, со Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, со цел да се креираат програми кои ќе одговорат на потребите на потесно определени целни групи, како од аспект на правните подрачја и теми што ќе бидат опфатени со програмите, така и од аспект на методологија на обучување, со тоа што стекнатите знаења и вештини ќе бидат применливи во секојдневното извршување на работните обврски и практикување. При креирањето на Планот на обуки предвид се земаат и обврските кои произлегуваат од НПАА, од Извештајот на ЕК за напредокот на РМ, Комитетот ГРЕКО, Комитетот за превенција од тортура, ЦЕПЕЈ при Советот на Европа, и обврски кои произлегуваат од извештаите на другите меѓународни организации и мониторинг механизми на планот на обуката, заради понатамошно унапредување на професионалноста и стручноста на домашното правосудство, како гарант на начелото на владеење на правото и заштита на човековите права и слободи.

Во текот на 2015 и 2016 година, во рамки на соработката со ИПА Проектот „Понатамошна поддршка за независно, одговорно, стручно и ефикасно судство и унапредување на пробациската служба и алтернативните мерки“, од страна на Проектот беше ангажиран германски експерт, d-r Rainer Hornung, заменик јавен обвинител во Јавно обвинителство Лорах, Германија, задолжен да развие методологија за оцена на обуките во организација на Академијата. Истиот изработи Извештај со препораки за развивање механизми за квалитативна оцена на обуките. Во текот на 2017 година неговите препораки се имплементираа преку

изработка на поопсежни, посеопфатни прашалници за евалуација на советувањата. Во текот на 2018 се планира да се воведат систем на пост евалуација на стекнатите знаења и вештини од одржаните обуки, и нивниот импакт врз подобрување на секојдневната работа на сите целни групи. За таа цел, во првиот квартал на 2018 година ќе се реализира пилот проект за евалуација на обуките за подобрување на писмената изработка на пресудите и обвиненијата, кој се однесува на утврдување на квалитативна промена на учесниците (судиите и јавните обвинители) по завршување на обуката и примена на стекнатите знаења и вештини, како и промена на ставовите врз основа на стекнатите искуства. Се очекува пилот проектот по завршувањето да ги покаже предностите, слабите страни и можностите за воспоставување на целосен систем на ефикасна квалитативна евалуација на континуираните обуки кои ги спроведува Академијата.

Во рамките на унапредувањето на програмите за едукација, посебен акцент ќе се стави на обуките за практична примена на правото на ЕУ, меѓународното право, особено конвенциите, со фокус на примената на Европската Конвенција за човекови права и стандардите на Европскиот суд за човекови права, како и подигнување на нивото на способностите за правно образложување и правно аргументирање на одлуките и техниките на пишување на истите и за користење на стандардите на ЕСЧП при аргументација на одлуки.

Креирање и воспоставување модули за е-учење за судиите и јавните обвинители е еден од приоритетите на кои Академијата ќе продолжи да работи и да ги усовршува со надградување на порталот со повеќе нови модули.

Особено внимание ќе се посвети и на подобрување на системот на подготовка и организација на континуираната обука, со употреба на стандардизираните обрасци на програмите за обуките и воведување постојни едукаторски тимови кои ќе развиваат материјали за обука за посебни области заради ефикасност на обуките.

Во насока на унапредување на вклученоста на судската практика во наставните планови на Академијата, ќе продолжи практиката на организирање тркалезни маси со учество на Врховниот суд на РМ и апелациските судови за разгледување одделни прашања од кривичната и граѓанската област, со цел воедначување на судската практика по однос на истите. За таа цел, од големо значење е учество на предавачи од судовите и од обвинителствата од повисоките инстанции за презентација на судската практика и изработка на квалитетни наставни материјали.

Од особено значење во иднина ќе биде соработката со двата совета во правец на утврдување на индивидуалните потреби на секој судија и обвинител за

обука и за усовршување, особено со оглед на резултатите од годишната евалуација и оценка на нивната работа, а со цел унапредување на нивните знаења во оние сегменти каде што има потреба од подобрување на квантитетот и квалитетот на работењето.

Понатаму ќе се унапредува веќе воспоставената практика на заеднички обуки со другите правни професии, односно со сите целни групи кои ги спроведуваат законите од областа на правосудството, адвокати, нотари, медијатори, извршители, претставниците од Министерството за правда, Царинската управа, Управата за јавни приходи, ДКСК итн.

Во 2018 година Академијата ќе продолжи со организација на обуки во врска со практичната примена на новите решенија на Законот за парнична постапка кои се од значење за скратување на должината на постапките согласно стандардите на практиката на ЕСЧП, како и во однос на издадената збирка на судската практика од страна на ВСПМ.

Согласно спроведената анкета и оценка на потребите на судиите од одделите за трговски спорови, помеѓу адвокатите и бизнис-заедницата и стопанските комори, согласно изразените потреби, но и поради потребата од зајакнување на бизнис-климата и деловното опкружување, и во 2018 година ќе продолжи организацијата на обуки од областа на трговското право, на актуелни теми, кои понатаму ќе придонесат за унапредување на знаењата на судиите во оваа област, вклучувајќи ја не само националната, туку и регулативата на ЕУ.

Од особена важност ќе биде подготовката на материјали за обука, особено од областа на европското и меѓународното право, како и зголемување на бројот на обуки од овие области. Заради постигнување висок квалитет на овие обуки, Академијата ќе настојува и во иднина да обезбедува поголем број странски предавачи од овие области од највисок ранг (судии и јавни обвинители, судии на меѓународните судови, угледни професори, но и истакнати експерти од соодветната област).

Со цел ефектуирање на стекнатите знаења и искуства за време на студиските престои и конференции во странство, од учесниците на тие настани ќе се очекува повратно да ги презентираат научените лекции и компаративни искуства за нивна поширока презентација на домашното правосудство и со цел од добиените материјали и знаења да имаат бенефит што поширок круг лица.

Академијата, во соработка и со финансиска поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје и Правната канцеларија на INL програмата при Амбасадата на САД во РМ, во изминатите години спроведе основни, а потоа и напредни обуки за новиот Закон за кривична постапка со кои беа опфатени сите целни групи. Во текот на

2015, започна нова методологија на обуки, посебно за судиите и посебно за обвинителите на селектирани теми од практичната примена на ЗКП а согласно потребите и спецификите на секоја од наведените професии. Ваквата методологија на организирање обуките ќе продолжи и во 2018 година во соработка со наведените партнери, особено во делот на примена на институтите на акузаторната кривична постапка за што се потребни дополнителни обучувања со експерти од САД.

Ќе бидат реализирани и соодветен број обуки од областа на спроведувањето на антикорупциската политика и измените на КЗ и тоа посветени на спречување, превенција и меѓуресорска соработка во областа на корупцијата, проширена конфискација и одговорност на правните лица, во соработка со ДКСК. Посебно внимание ќе се посвети на обуките за јакнење на капацитетите на правосудство за борба против тероризам, за што е започната соработка со УНОДЦ со кој ќе се одржат обуки на оваа тема. Академијата во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје ќе продолжи со одржување напредни обуки од областа на заштита од дискриминација, говорот на омраза и криминал од омраза, правата на лицата со хендикеп, правата на децата, забрана на тортура и нехумано и деградирачко однесување, како и почитување и заштита на правата на малцинствата и културните права.

Ќе се зголеми бројот на обуките за правно пребарување на базите на одлуките на меѓународните судови АИРЕ, ХУДОК, на Европскиот суд на правдата.

Ќе се продолжи и со континуирана обука на судските и јавнообвинителските службеници, согласно усвоените тригодишни рамковни програми и усвоениот Годишен каталог за обука за овие целни групи, изработен во тесна соработка со Здружението на судска администрација, Советот на судската служба и Јавното обвинителство на РМ, при изборот на предавачите и темите.

Исто така, во насока на унапредување на континуираната обука, во текот на 2018 година во план е да се преземаат следните активности:

- Унапредување на системот за процена на потребите за обука (со помош на сите чинители во правосудството, особено со учество на повисоките судови и обвинителства во дизајнирање на потребите за обука, кои ќе произлезат од конкретните потреби со оглед на бројот на предметите, бројот на укинати и преиначени одлуки во одделна област итн., и преку автоматизација на оценувањето на потребите за обука преку онлајн-прашалници и софтвер за нивна обработка)
- Унапредување на системот за контрола на квалитетот на обуките; собирање компаративни искуства од другите тренинг-институции за системот на оцена на

ефикасноста на обуките и избор на најадекватен модел со оглед на националните состојби во правосудството, со цел воведување прашалници за оцена на ефектот од обуките и автоматизирање на истото, преку онлајн-прашалници и софтвер за нивна обработка);

- Изработка на методологија за оценување на успешноста на почетната обука со оглед на развојот и прогресот на завршените и избрани кандидати за судии и јавни обвинители;

- Развивање и унапредување на модулите за обуки на обучувачи, за предавачите и менторите, во насока на унапредување на наставна методологија и квалитетот на наставните материјали, во согласност со најновите концепти на модерните школи за обука во Европа;

- Развивање на системот за е-учење за судиите, јавните обвинители, судска и јавнообвинителска администрација;

- Зголемување на бројот на едукатори по региони, особено од редот на судиите и обвинителите од повисоките инстанции;

- Изноаѓање проекти за развој на капацитетите на Академијата за вршење аналитичко истражувачки работи за потребите на правосудството;

- Понатамошно јакнење на соработката со сродни странски институции и мрежи и создавање услови за подолготрајни студиски престои на судиите и јавните обвинители и извршување практика во ЕСЧП во Стразбур и ЕСП во Луксембург;

- Понатамошно унапредување на воспоставената соработка на Академијата со коморите на адвокатите, извршителите, нотарите и др. (медијаторите и стечајните управници) со цел хармонизирање на некои од наставните планови и курсеви кои ги опфаќаат целните групи од правосудството и членовите на наведените комори;

- Подобрување на наставните планови и програми за континуирана обука на судиите и јавните обвинители со фокус на теми што се од значење за практиката, изучување на судската практика како извор на правото, особено практиката на ЕСЧП, аргументација на пресудите, вештини неопходни на судењата (техники на испитување, вклучително и техниките за соработка со деца, професионална етика, психологија);

- Проширување и подобрување на наставните планови и програми за континуирана обука на судската и јавнообвинителската администрација;

- Спроведување проект за начинот на правната аргументација на судските одлуки;

- Воведување континуирани обуки за усовршување на вештините на сите целни групи на Академијата за ИТ;

- Подготовка на програми за обуки за комуникациски вештини со јавноста и медиумите за назначените портпароли во судовите и во обвинителствата;

- Унапредување на програмата за раководните структури во судството и обвинителството со фокус на суштинските прашања за раководењето со правосудните институции, управување со работата, етички и дисциплински прашања, буџетско, материјално и финансиско работење;

Во текот на 2018 година, во делот на континуираната обука, Академијата ќе работи на реализација на активностите кои произлегуваат од неа и тоа:

- унапредување на програмите за континуираната обука за судиите и јавните обвинители, како и за стручната служба во судовите и обвинителствата;
- поставување и редовно ажурирање на наставни планови за континуирана обука во електронски библиотеки како и курсеви за учење од далечина;
- во делот на почетната и на континуираната обука, предвидено е воведување на механизми и алатки за утврдување на потребите од обука и проценка на квалитетот на спроведената обука и воведувањето на системот за избор и подготовка на едукатори и пристап до „обука за обучувачи“;
- усогласување на системот на континуирана обука со тековните промени во законодавството на РМ.

6. Домашна соработка

Академијата ќе ја продолжи и ќе ја унапреди соработката со сите институции со кои непосредно соработува, особено со Врховниот суд на РМ, Јавното обвинителство на РМ, Судскиот совет на РМ, Советот на јавните обвинители на РМ и Министерството за правда, Здружението на судиите и Здружението на јавните обвинители, Здружението за кривично право и криминологија, Здружението на новинарите и Македонската асоцијација на новинарите, соработка со НВО и цивилно општество. Од особена важност ќе биде и унапредувањето на соработката со Вишиот управен суд, Управниот суд и со апелациските судови и вишите јавни обвинителства, во насока на успешна реализација на децентрализираната обука и спроведување тркалезни маси за унапредување на усогласувањето и воедначувањето на судско-обвинителската практика.

Ќе се развиваат и унапредуваат специјализираните програми за обука на судовите од повисоките инстанци - тркалезни маси за апелациските судови и Врховниот суд, за вишите јавни обвинителства, Јавното обвинителство на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за гонење организиран криминал и корупција, за претседателите на судовите и јавните обвинители на

јавните обвинителства, на Вишиот управен суд, Управниот суд, за Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, како и за Судско-буџетскиот совет.

Преку организирање заеднички и мултидисциплинарни обуки, со учество на предавачи и учесници од соодветни профили, ќе продолжи соработката со Адвокатската комора на РМ, Нотарската комора, Комората на извршители, Комората на медијаторите и другите институции, професионални организации, првенствено Здружението на судиите и Здружението на јавните обвинители на РМ и невладиниот сектор, со кои судиите и обвинителите остваруваат соработка на планот на спроведување на одделните закони.

Воедно, Академијата ќе работи на реализација на обврските од склучените меморандуми со голем број домашни институции, како Центарот за обука при МВР на РМ, Управата за јавни приходи, Комисијата за заштита од дискриминација, Комисијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер, и другите министерства, државни институции, Правните факултети, со цел промовирање на улогата и дејноста на Академијата во избор на професијата и за привлекување на најдобрите студенти во правосудната професија.

Согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор (2016-2020), во текот на 2018 година, во делот на домашната соработка, Академијата ќе работи на реализација на следните активности:

- успешно ќе соработува со сите судови, обвинителства и високообразовни институции, во насока на подобрување на квалитетот на целокупниот правосуден систем.
- воочување, преку разните обуки и други видови соработка, на разликите меѓу законите и нивната применливост во праксата и континуирано да се предлагаат препораки за нивно унапредување.
- изработка на истражувачки и аналитички трудови кои ја дефинираат разликата меѓу праксата и законските акти, со препораки за нивно унапредување.

7. Меѓународна соработка

Академијата особено внимание ќе посвети на развој и унапредување на соработката со другите школи, во сите сегменти од заеднички интерес, а особено преку размена на законски и подзаконски акти, размена на учесници, предавачи, ментори, испраќање судии и јавни обвинители на студиски посети, особено обезбедување можност за подолготрајни престои во Европскиот суд за човекови права.

Меѓународни проекти

- Во текот на 2018 година продолжува соработката со бројни проекти во насока на организирање обуки на разни теми од правни области
  - Европски центар за судии и правници, европски институт за јавна администрација – ЕИПА
  - Инструментот TAIEХ за техничка помош и размена на информации при европската комисија на европската унија
  - УНДП

- Стратегија за Југоисточна Европа 2020, Регионален акциски план за димензијата правда

Академијата за судии и јавни обвинители е вклучена во активности од Регионалниот акциски план за димензијата правда од Стратегијата за Југоисточна Европа 2020, во чии рамките е предвидена Регионална конференција за формирање регионална мрежа на институции за обука на судии и јавни обвинители.

- Германско друштво за меѓународна соработка - ГИЗ

Со одобрување на регионалниот проект „Зајакнување на регионалната соработка помеѓу правосудните академии во земјите од Западен Балкан“ кој е предвидено да се спроведува во периодот јануари 2017 - октомври 2018 година, се предвидува развивање регионален модул за обука по право на ЕУ, регионален модул за Обука за обучувачи по методологии и вештини, формирање регионална база на обучувачи кои предаваат на правосудните академии во регионот, размена на искуства и судска пракса со Европскиот суд за човекови права во Стразбур и родово сензитивизирање на судиите од регионот, преку подготовка на Прирачник за родово сензитивизиран пристап за решавање на случаите на родово базирано насилство во земјите од Западен Балкан.

- Совет на Европа

Со Совет на Европа ќе започне да се реализира проект кој ќе се однесува на ЕКЧП, конкретно на член 3, 5 и 6 од Конвенцијата. Проектот е со времетраење од 18 месеци, планирана е реализација на советувања и 1 обука на обучувачи.

Во рамките на „ЈУФРЕКС“ проектот, кој веќе опфаќа шест локации во Балканскиот регион, а е во соработка со Советот на Европа, предвидени се активности во текот на 2018.

- **UNODC – Канцеларија на Обединетите нации за дрога и криминал**

Обуки за обучувачи за Криумчарење мигранти

- **WINPRO - зајакнување на заштитата на сведоци во борбата против организираниот криминал, тероризмот и корупцијата**

Предвидени се советувања за Соработка со медиумите и Управување со сведоци.

- **iPROCEEDS- Регионален Проект за изградба на капацитети за борба против криминал преку интернет**

Во 2018 година продолжуваат предвидените активности во рамките на овој проект, чија цел е да се зајакнат капацитетите на надлежните институции во идентификувањето, истражувањето, намалувањето и конфискувањето на имотната корист стекната по пат на компјутерески криминал, како и превенција на перењето на пари на интернет.

- **ЦПИА – Центар за правни истражувања и анализи**

Соработката се однесува на одржување советувања на тема „Праксата и начинот на функционирање на Европскиот суд за човекови права / Статусот и улогата на стручните соработници во ЕСЧП / Следење на судската пракса на Судот и како да се пренесе праксата на судиите“, наменети за стручни соработници од судовите.

Предвидени се и 2 советувања на тема „Еднакви пред судот – безбедни во животот“, наменети за судии, јавни обвинители и претставници на релевантни институции.

- **Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје – одделот за владеење на правото**

Планираните активности во рамки на соработката помеѓу Академијата и Мисијата на ОБСЕ во Скопје, во текот на 2018 година ќе се реализираат преку настани посветени на антидискриминационото законодавство и концептот на еднаквост, криминалот од омраза, Законот за кривична постапка, за теми од КЗ и ЕКЧП.

- **УНИЦЕФ**

Во текот на 2018 година во соработка со Македонското здружение на млади правници и со УНИЦЕФ, предвидено е да се спроведе проектот „Заштитата на правата на децата во кривични и граѓански постапки“. За потребите на проектот ќе биде изготвен и тренинг модул од страна на експерти од областа на кривичното право, социјална заштита, педагогија, психологија и здравствена заштита, по што ќе следат и обуки на судии, јавни обвинители и адвокати кои работат на оваа материја.

- **Амбасада на САД во Република Македонија**

Во текот на 2018 година, во соработка со Амбасадата на САД во Република Македонија, предвидено е да се одржат напредни обуки на теми поврзани со Законот за кривична постапка од 2010 година. За таа цел, од страна на предавачите на Академијата, а со поддршка на претставници од Амбасадата на САД изготвен е тренинг модул кој ги опфаќа следните теми:

- **Модул I:** Предистражна постапка и истрага
- **Модул II:** Спогодување за кривична санкција, обвинителен акт, директно и вкрстено испитување
- **Модул III:** Финансиски истраги и вештачења
- **Модул IV:** Комплексно управување со предмети
- **Модул V:** Односи со јавност

- **ИРЗ - германската фондација за меѓународна правна соработка**

Предвидена е студиска посета во 2018 година во Германија каде учесниците поблиску ќе се запознаат со германскиот правен систем како пример за традиционален континентално европски правен систем што е хармонизиран со правото на ЕУ и притоа да соберат искуства кои ќе им користат за нивната подоцнежна работна пракса како судии и јавни обвинители.

- **Регионален центар за животна средина – REC**

Во рамките на оваа соработка, конкретно со проектот пристап до правдата, предвидено е одржување обука за управното судство за областа животна средина.

- **Европска банка за обнова и развој/КРМГ**

Во рамките на Проектот на ЕБОР „Обука на судиите за имплементација и спроведување на даночното законодавство во Албанија, Македонија и Косово“, кој во Република Македонија се имплементира од страна на КРМГ во соработка

со Академијата, предвидено е одржување на тридневна обука за управното судство од областа на даноците и развој на модул за Е-учење.

- **Амбасада на Република Франција**

Продолжува неколку годишниот договор и во 2018 година, за соработка во областа на правосудството, соработка со Националната школа за магистрати, во почетната и континуираната обука (ЕНМ), часови по француски јазик, унапредување на капацитетите на правосудните институции во земјата преку организација на обуки за актуелни теми од областа на правото, учество на кандидатите од почетна обука на натпревари во организација на Француската амбасада и Државната правосудна академија ЕНМ, размена на кандидати од двете правосудни институции, обуки на селектирани теми и стаж во ЕСЧП од страна на националните судии. На почетокот на 2018 година, Академијата повторно ќе биде домаќин и ќе овозможи реализација на стаж на еден кандидат од ЕНМ во време траење од три недели во кои кандидатот од ЕНМ ќе има можност да се запознае со правосудниот систем на Република Македонија, преку посета на некои правосудни институции.

Во соработка со Амбасадата ќе се обезбеди аплицирање за Еразмус програмите во соработка со на Националната агенција за европски образовни програми и мобилност за испраќање на кандидати за судии и обвинители на стаж во странски судови.

- **Соработка со ЕЈТН**

Особено е значајна соработката со Европската мрежа за судска обука (ЕЈТН), во која Академијата има статус на набљудувач. Во текот на 2018 година интензивно ќе се работи на повторно вклучување во мрежата во сите нејзини активности и програми, во чии рамки судии и јавни обвинители ќе учествуваат на двонеделни програми за размена, учество на студиски посети во ЕСЧП и ЕСП, како и повеќе месечни престои во ЕСЧП, но и учество во нивниот отворен каталог на обуки.

Академијата и во 2018 година ќе продолжи со интензивирање на меѓународната соработка преку учество на судии и јавни обвинители на семинари, конференции и студиски престои во странство, прием на странски делегации, како и активности во правец на склучување нови проекти и билатерални спогодби за соработка, размена на кандидати, предавачи и ментори. Нашите судии и јавни обвинители ќе учествуваат на семинарите организирани од Академијата за европското право (ЕРА), Регионалната

иницијатива за антикорупција, Државната правосудна школа за магистрати на Франција, како и на студиските посети организирани преку инструментот TAIEХ за техничка помош и размена на информации при Европската комисија на ЕУ.

Исто така, предвидени се двонеделни размени во судовите и јавните обвинителства, како и краткорочни размени за обучувачи. ЕЈТН достави каталог на настани за 2018 година, со кој се опфатени обуки од кривична, граѓанска, управна област, како и од областа на човековите права. Овие настани се наменети за судиите, јавните обвинители, предавачите на Академијата, како и за слушателите на Академијата.

8. Информатички технологии (IT)

Приоритети во однос на сегментот информатички технологии во 2018 година ќе бидат:

Надградување на АСЈО-системот за управување со процесите на Академијата во делот на почетна обука - Електронско пријавување и поднесување документи (пријави) на кандидатите за почетна обука и евалуација на обуките.

Надградување на можностите на системот за управување со процеси во делот на континуираната обука, со што би се овозможила поголема функционалност на системот при добивање на потребните податоци.

Системот за електронско учење и негова целосна имплементација во голема мера го поедноставува процесот на учење бидејќи пристапот до обуката и до материјалите за обука е полесен и пофлексибилен. Исто така, значително ги намалува трошоците за обуките бидејќи системот за електронско учење ќе биде важен дел од стратегијата на Академијата и за децентрализираната обука. Брзиот пристап до различни видови електронски обуки и материјали се очекува да резултира во успешно завршени виртуелни предавања, без притоа да предизвика дополнителен напор во секојдневната работа на судиите и јавните обвинители. Академијата организира и спроведува домашни и меѓународни конференции, тркалезни маси, семинари, студиски програми за стручни посети и сл., каде што за нивно реализирање секојдневно се користат лаптопи и ЛЦД-проектори, за која цел ќе се набави нова опрема.

Одржување и редовно ажурирање на веб-страницата

Академијата како модерна и професионална институција посветува посебно внимание на транспарентното работење и за таа цел, ќе продолжи редовно да ја одржува редизајнираната веб-страница преку која се влегува во

новиот веб-портал на Академијата. Корисничкиот интерфејс им овозможува побрз и полесен пристап до содржината на веб-страницата на сите заинтересирани граѓани, но истовремено нуди и објавување поголем број информации.

Изгледот и структурата на веб-страницата на Академијата говорат за модерна и софистицирана страница која претставува медиумски простор за афирмација на Академијата и нејзината суштина. Веб-страницата ќе продолжи да биде медиум за објавување на сите позначајни активности, но и за пристап на сите заинтересирани во е-системот, е-учењето и е-библиотеката. Исто така, со интегрирање на базата на податоци од библиотеката, веб-страницата овозможува многубројни материјали во електронска форма, како и влез до онлајн-ресурси на други институции.

Новиот изглед и структура на веб-страницата на Академијата претставува примарен медиум за нејзино претставување.

Веб-страницата вклучува и линкови на веб-страниците на домашните и на странските институции со кои Академијата соработува и чија дејност и практика е од значење за правосудната област.

За зачувување на современиот изглед и содржината на веб-страницата, неопходно ќе биде и во текот на 2018 година нејзино секојдневно одржување, навремено објавување на сите тековни и идни настани, како и на важечки домашни и меѓународни прописи.

9. Библиотека

Академијата води постојана грижа за збогатување на библиотечниот фонд со домашна и странска правна литература и стручни списанија, како и за набавка на законски текстови согласно тековните измени, а особено развивање на богата референтна литература за одделните модули со референтните директиви и регулативи на ЕУ, пресуди на Судот на правдата во Луксембург и Европскиот суд за човекови права, референтните документи на Советот на Европа и Обединетите нации.

Во насока на поголема транспарентност и поширок пристап на стручната јавност до што поголем број информации од областа на правото и пристап до правните системи на земјите од Европа и светот, библиотеката на Академијата ќе продолжи со континуирано објавување на својата веб-страница на стручна литература, списанија, како и ќе воведо претплата на релевантни бази на литература.

10. Буџет и инвестиции

Што се однесува до буџетот и инвестициите, една од приоритетните инвестициски активности на Академијата е обезбедување адекватен деловен простор кој ќе ги задоволува потребите за непречено и ефикасно реализирање на програмите за обука, како почетна така и континуирана обука.

И во наредниот период Академијата ќе ги извршува своите финансиски и буџетски активности согласно законските прописи од оваа област и целосно почитувајќи ги насоките дадени од Судскиот буџетски совет во поглед на реално планирање на потребните средства, како и ефикасно менаџирање со одобрените финансиски средства.

На Академијата за судии и јавни обвинители за 2018 година ѝ е одобрен буџет во износ од 72.804.000,00 денари. Во споредба со 2017 година одобриениот буџет е за 56,9% поголем. Во буџетот за 2018 се одобрени повеќе средства за плати за кандидатите од новата VI генерација слушатели во почетна обука. Со овие одобрени средства во 2018 година Академијата има обврска да ги намира обврските што се пренесени од 2017 година, како и да ги реализира активностите што ќе се преземат во тековната година.

Академија за судии и јавни обвинители
„Павел Шатев“
Заменик претседател на Управен одбор,
Јелица Крстевска